

JAARVERSLAG COÖPERATIE LEO 2021

Inleiding

DOOR LINDA RENTES

Het jaar 2021 is evenals het voorafgaand jaar gedomineerd door de impact die de COVID pandemie heeft op beschikbaarheid van menskracht en capaciteit. De praktijken van LEO hebben allen uitval van collega's gekend. Ook de ketenpartners van LEO hebben hier last van gehad en dit heeft in 2021 voortdurend om aanpassing van werkzaamheden gevraagd. De verloskundigen praktijken van LEO hebben elkaar geholpen in tijden van krapte en de samenwerking binnen LEO heeft zijn waarde bewezen maar eist ook zijn tol als het gaat om werkdruk en beschikbare capaciteit. Per 1 januari 2021 hebben wij praktijk Draagkracht als lid van de coöperatie LEO mogen verwelkomen.

Vervolg inleiding

Het bestuur van LEO bestaande uit Patricia Hocker, Manon van der Plas en Nicole Starink heeft 13 keer vergaderd in 2021. Daarnaast is er in juli 2021 een extra heidag gehouden waarbij het bestuur zich heeft gebogen over de wat zij als toegevoegde waarde zien van de coöperatie. Tevens hebben ze besproken wat de rol en taken van het bestuur zijn en wat ervoor nodig is om ook als bestuurder in balans te blijven. In juli is Manon van der Plas met zwangerschapsverlof gegaan en gestopt als bestuurslid, zij blijft aan als penningmeester. In juli 2021 zijn Daniëlle de Vries en Lana de Langen gekozen als opvolgers van Manon en Nicole (gestopt per 31-12-2021). Daniëlle de Vries is per 1-8-2021 gestart en Lana de Langen per 1-1-2022.

Bevorderen van samenwerken binnen LEO

Er zijn in 2021 zes ledenraad bijeenkomsten geweest, waarvan de meerderheid digitaal i.v.m. de geldende corona maatregelen. Naast de online ledenraad vergaderingen zijn er vier Algemene Ledenvergaderingen (ALV) gehouden. In de extra ALV zijn er nieuwe statuten en huishoudelijk reglement vastgesteld. LEO heeft daarvoor advies gevraagd bij de Coöperatie Expert. In deze nieuwe statuten is de sociocratische kringmethode en besluitvorming statutair vastgelegd.

In het najaar van 2021 is gestart met een traject om te komen tot de nieuwe visie van LEO. Leden zijn met elkaar gaan wandelen, er is een visiedag bij 2KnowHow gehouden en er is een werkgroep gestart met het formuleren van de nieuwe visie.

Tijdens de ALV in juli in het Ghoyhuis zijn er presentaties gehouden, zo presenteerde Marlies Rijnders over de GIZ-methodiek. Er zijn zeven LEO-praktijken die meedoen met het drie jarige subsidie traject om de GIZ-methodiek voor de verloskunde toepasbaar te maken. Door Jolanda Liebregts en de werkgroep taakuitbreiding werd er een presentatie gehouden over CTG bij minder leven. In november is er een symposium in het ECC in Leiden gehouden waar de speerpunten van gezonde kansrijke start Leiden centraal stonden. Daarnaast was er inspirerende lezing van Anna Verwaal.

Gespreksleiders

In het voorjaar van 2021 liep de termijn af van Jolanda Colli als gespreksleider, ook Manon van der Plas heeft het stokje overgedragen en is met zwangerschapsverlof gegaan. Als nieuwe gespreksleiders zijn Marleen Potters en Cindy de Groot gekozen. Beiden hebben een training hiervoor gevolgd.

Bedrijfsbureau

De bureau ondersteuning bestond ook in 2021 uit Mariska Algae, bestuurssecretaris en Linda Rentes, directeur van LEO en VC de Poort.

Doelstellingen 2021

Bevorderen van de samenwerking met ketenpartners, VSV's en Babyconnect

Verloskundig samenwerkingsverbanden VSV's

Algemene doelstelling verloskundig samenwerkingsverband

1. Afspraken maken over de kwaliteit van de zorg aan zwangeren, barenden, pasgeborenen en pas bevallen vrouwen en het creëren van een zorgcontinuüm.
2. Afspraken maken over de organisatie van de plaatselijke zorgketen (onder ander met de huisarts, maar ook met de tweede lijn), met duidelijke afspraken over wie wanneer verantwoordelijk is voor de zorg.
3. Casuïstiekbespreking

De VSV's Leiderdorp en Leiden zijn nu (nog) 2 aparte VSV's. Voor LEO is het belangrijk dat er afstemming is tussen beide VSV's en dat er goede terugkoppeling is van de besturen naar de ledenraad en naar het bestuur van LEO. De bestuurskruisbestuivingen en gezamenlijke werkgroepen zorgen voor een mooie overvloed van elkaars krachten en aandachtspunten. De besturen zullen eind 2022 samen komen voor een kennismaking in informele sfeer om zo de samenwerking te bevorderen.

Voor VSV Leiderdorp is er in 2021 een kostenplaats gecreëerd waardoor er in 2022 gestart kan worden met het innen van contributie en de instapfee.

In 2022 wordt verder gewerkt aan de implementatie van de zorgstandaard. Evaluatie van bestaande zorgpaden en werkgroepen, de kwaliteitscyclus, de samenwerking met bestaande partijen en het project BabyConnect.

VSV Leiden

Missie: Het bevorderen en borgen van de kwaliteit van de verloskundige zorg in het algemeen. De organisatie van de verloskundige zorg in Leiden e.o. wordt zo ingericht dat op ieder moment iedere zwangere de juiste zorg krijgt. De zwangere en haar ongeboren kind staan daarbij centraal: hun veiligheid, behoeften, belangen en wensen zijn leidend bij de inrichting van de verloskundige organisatie.

Het bevorderen van de samenwerking tussen verloskundigen, gynaecologen en andere betrokken beroepsbeoefenaren in de regio op het gebied van de verloskundige zorg.

Visie: de samenwerking wordt in de komende drie jaar verstevigd door het gezamenlijk ontwikkelen en uitrollen van integrale verloskundige zorg binnen de VSV. Alle zorgverleners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de toekomstige integrale organisatie.

In 2021 heeft het VSV bestuur afscheid genomen van Monica Bekker, zij vervulde de secretaresse functie binnen het VSV. Patricia Hocker heeft in de loop van het jaar het stokje overgedragen aan Anika van Reeken LEO heeft om continuïteit te waarborgen Linda Rentes vast in het VSV bestuur af te vaardigen. In 2021 is veel geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking. Er waren veel wisselingen in de bestuur van het VSV. Het bestuur van het VSV wil graag een professionaliseringslag maken. Daarvoor heeft Linda de opdracht gekregen een concept verenigingsstatuut op te maken.

Digitale gegevensuitwisseling Babyconnect

LEO heeft actieve deelname toegezegd aan de VSV subsidie aanvraag voor Babyconnect. In 2021 zijn beide VSV's aangehaakt en is met 5 VSV's een subsidie aanvraag gedaan. Met als doel om betere digitale gegevensuitwisseling te realiseren zodat naadloos aansluitende zorg voor moeder en kind(eren) rond de zwangerschap en geboorte verbeterd, inclusief overdracht naar andere zorgverleners. Waarbij de cliënte de regie krijgt over haar eigen gegevens. [Klik hier voor de routekaart.](#)

In het 4e kwartaal van 2021 is De Juiste Zorg op de Juiste Plaats bij minder leven voelen, het ZonMw subsidie traject, afgerond.

De werkgroep Triage bij minder leven heeft onder leiding van de projectleider Jolanda Liebrechts in September de eindrapportage opgeleverd. De publiekssamenvatting leest u hier:

Samenvatting

Antenataal CTG in de 1e lijn is in Nederland in drie experimentregio's uitgebreid beschreven. De resultaten laten zien dat de kwaliteit van zorg minimaal gelijk blijft bij het verschuiven van deze zorg van 2e naar 1e lijn en dat cliënten zeer tevreden zijn over het CTG door de verloskundige. Maar het belangrijkste resultaat is dat 90% van de cliënten die voorheen in een ziekenhuis gezien moest worden voor consult haar onderzoeken nu bij de verloskundige krijgt en geen doorverwijzing naar een ziekenhuis meer nodig heeft. Een schoolvoorbeeld van 'Juiste Zorg op de Juiste Plek' en reden voor de verloskundigen van coöperatie LEO in Leiden en omstreken om ook in deze regio de zorg rondom 'minder leven voelen' multidisciplinair te evalueren en te zien of ook in deze regio CTG door de verloskundige aangeboden kan worden.

Tijdens het project is multidisciplinair gewerkt in een werkgroep en werden regionale cijfers vergeleken met die uit de experimentregio's. Deze cijfers en de opgehaalde wensen van de cliënten kwamen overeen met die uit de experimentregio's. Voordat verder gewerkt kon worden aan samenwerkingsafspraken en multidisciplinaire afspraken over kwaliteit en organisatie van zorg werd deelname aan het project door de 2e lijn beëindigd. Het advies van NVOG bestuur om verdere implementatie van CTG in de 1e lijn niet te ondersteunen werd door de regio overgenomen.

Resultaat: een teleurstelling voor de zorgverleners in de projectgroep en een impasse in de regio. De verloskundigen hebben op basis van het handboek 'implementatie antenataal CTG in de verloskundigenpraktijk' (opgeleverd op basis van de resultaten uit de experimentregio's) verder gewerkt aan de regionale invulling van verbeteringen die op het zorgpad 'minder leven voelen' te behalen zijn. Ondanks de landelijke koers, uitspraak zorginstituut en jarenlange positieve resultaten met CTG in de 1e lijn is voor de zwangeren in regio Leiden deze JZOJP op dit moment niet realiseerbaar. De verloskundigen van coöperatie LEO blijven zich hiervoor inzetten en hopen (en verwachten) doorzettingsmacht indien nodig, zodat ook de zwangeren in regio Leiden de juiste zorg op de juiste plek kunnen ontvangen. Resultaten In regio Leiden worden door verloskundigen jaarlijks 650 consulten bij de gynaecoloog aangevraagd voor zwangeren die minder kindsbewegingen voelen.

Uit cijfers die de projectgroep ophaalde in de regio blijkt dat 89.68% van de zwangeren na dit consult gerustgesteld naar huis kan. Er was niets ernstigs aan de hand en geen reden voor vervolgonderzoek. Bijna 90% van deze zwangeren zou bij CTG in de verloskundigenpraktijk dus niet naar het ziekenhuis hoeven. In een tijd waarin de capaciteit in de ziekenhuizen ernstig onder druk staat een zeer wenselijk resultaat. De projectgroep heeft met behulp van vragenlijsten en focusgroepen ook de zwangeren in de regio Leiden gevraagd naar hun mening en wensen met betrekking tot CTG bij de verloskundige. In lijn met de ervaringen en wensen van cliënten in experimentregio's geven ook de zwangeren in Leiden aan hun zorg het liefst zo dicht mogelijk bij huis te ontvangen en continuïteit van zorgverlener belangrijk te vinden. In het project zou huidige zorgverlening uitgebreid onderzocht worden middels gevalideerde vragenlijsten, echter na terugtrekken van de 2e lijn heeft deze uitvraag niet plaats kunnen vinden.

September 2021 Werkgroep minder leven, verloskundige coöperatie LEO
Projectleider: Jolanda Liebregts & Linda Rentes

Babyconnect

Er komt aandacht voor psychologische begeleiding zorgverlener bijvoorbeeld buddysysteem na traumatische gebeurtenis bij een collega binnen de regio (met verschillende eerstelijns ketenpartners)

In 2021 is er oriëntatie gedaan op welke wijze LEO hier invulling aan wil geven. Door Covid is een definitieve keuze voor deze "Peer support" naar 2022 doorgeschoven.

In 2021 wordt met Z&Z de financiering saturatie meting afgerond

Met Zorg en Zekerheid zijn afspraken gemaakt over de declaratie van het maxmax tarief voor saturatie meting. De werkgroep zorgverzekeraars heeft alle overige zorgverzekeraar aangeschreven om ook bij hen het tarief te declareren, met weinig succes.

Behaalde doelstelling werkgroepen

WERKGROEP PROTOCOLLEN

Vanwege COVID hebben we in de protocollencommissie ook een bijzonder jaar gehad. We hebben in plaats van 4 vergaderingen 2 vergaderingen gehad omdat er 2 afgezegd werden door de drukte van de COVID pandemie. Om die reden hebben we elkaar net voor de COVID pandemie in januari gezien en einde van het jaar in november.

We hebben om deze reden vooral aandacht gehad voor het herzien van verouderde protocollen zoals SBAR, spoedeisende zorg in de regio en infectieziekten. Verder is er een werkafspraken document voor de regio ontstaan. Hierin staan kleine afspraken waarvoor geen protocol nodig is maar wel prettig is voor de samenwerking om op papier te hebben staan. We denken dat dit ook prettig kan werken voor nieuwe zorgverleners in de regio, zij kunnen dit werk afspraken document doorkijken en gemakkelijk zijn welke afspraken we hier hebben. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de termijn voor een overdracht bij S.C. i.a.

Aan het einde van het jaar zijn we begonnen met een aantal grotere projecten en dit zijn gelijk ook de speerpunten van 2021:

- Herzien van protocol bariatrische chirurgie waarbij we naar shared care willen streven
- Fluxus protocol evalueren en eventueel herzien, waarbij we willen kijken naar het aanpassen van de werkafspraken betreffende het aantal cc bloedverlies (i.a.).
- Diabetes gravidarum protocol evalueren en eventueel herzien, hierbij kijken we naar hoe dit nu werkt en of we eventueel met elkaar kunnen nadenken over het begeleiden van ZDM met dieet zonder andere risicofactoren in de eerste lijn.

Verder gaan we aan de slag met de bestaande protocollen weer verder up to date krijgen zoals het protocol subtotaalruptuur i.a. en laagliggende placenta.

LEO Werkgroepen

WERKGROEP BORSTVOEDING

In 2021 heeft de focus van werkgroep Borstvoeding vooral gelegen op het opnieuw behalen van het IBCLC examen door de trekker van werkgroep, Eline Schaake, die ook lactatiekundige IBCLC is. Om deze titel te kunnen blijven gebruiken moet elke 5 jaar gecertificeerd worden, en dit gaat elke 10 jaar via het opnieuw afleggen van het examen. Eind december 2021 bleek het examen gehaald!

De contacten en overleggen met de lactatiekundigen in de regio (regionaal Borstvoedingsoverleg en ROLL, tegenwoordig samen gegaan in het overleg Hart voor Borstvoeding) zijn in 2021 gewoon doorgedaan. Deze overleggen vinden ongeveer 4 keer per jaar plaats. Met deze groep is een poster ontworpen voor Wereld Borstvoedingsweek 2021, met als thema: "Borstvoeding, een gezamenlijke verantwoordelijkheid". (zie bijlage). Daarnaast heeft werkgroep Borstvoeding samen met bestuur LEO nagedacht over een reorganisatie van werkgroep Borstvoeding. Besloten is om niet meer te werken met één afgevaardigde uit elke praktijk, daar dit een log systeem was en niet prettig werkbaar.

LEO neemt deel aan het regionaal overleg borstvoeding. Het regionaal overleg is een samenwerking tussen organisaties zoals kraamzorgbureau's, verloskundige praktijken, ziekenhuizen en JGZ in de regio. De naam is veranderd in Hart voor borstvoeding. Uitgangspunten zijn: - alle leden hanteren dezelfde regels over borstvoeding en er is éénduidige voorlichting voor aanstaande ouders.

Vanaf 2022 zal werkgroep Borstvoeding bestaan uit 3 verloskundigen, waarvan 1 lactatiekundige: Willeke Wagter, Eva Guijt en Eline Schaake.

WERKGROEP HIELPRIK

Het doel van de werkgroep is eisen aan kwaliteitsbewaking en controle op de uitvoering van de hielprik. De werkgroep hielprik geeft een terugkoppeling aan de LEO praktijken over de kwaliteitsgegevens en nieuwe ontwikkelingen. De werkgroep is op de hoogte van landelijke uitbreiding van ziekten met de hielprik, informeert de LEO leden en heeft overleg met GGD en RIVM.

WERKGROEP LACHGAS

Doel van de werkgroep is het implementeren en evalueren van lachgas als middel ter pijnbestrijding tijdens de partus in het LUMC. De werkgroep lachgas zorgt ook voor scholing (d.m.v. het scholingsbureau van de Poort) van eerstelijns verloskundigen zodat de pijnstillingsmethode op een juiste manier kan worden aangeboden. De pilot is afgerond en lachgas is nu een pijnstillingsmethode die door hiervoor geschoolde eerstelijns verloskundigen kan worden aangeboden in het Geboortehuis Leiden. In 2021 werden de streefwaarden, voor blootstelling aan lachgas door medewerkers, verlaagd door de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra. Er werden nieuwe metingen verricht om de veiligheid voor de medewerkers te blijven aantonen. In 2022 zullen de metingen worden geëvalueerd.

LEO Werkgroepen

WERKGROEP KWALITEIT

Doelstelling van de werkgroep kwaliteit is binnen de coöperatie LEO jaarlijks inzicht geven in de kwaliteit van zorg geleverd door de coöperatieleden. Onder andere door gebruik te maken van de data in Perined Insight. De werkgroep kwaliteit werkt desgewenst samen met de werkgroep protocollen en vraagt ondersteuning van een wetenschappelijk medewerker. De werkgroep heeft in 2021 een benchmark georganiseerd voor de LEO praktijken, aan de hand van de data van de praktijken. Het onderwerp van de benchmark was dit jaar fluxus.

Er zijn verplichte kwaliteitsindicatoren die landelijk afgesproken worden. De werkgroep neemt deel aan de werkgroep kwaliteit in het VSV Leiden om zo te zorgen dat deze aanlevering geregeld is.

De werkgroep leest de rapporten van de geschillencommissie en kijkt wat hieruit relevant is voor de kwaliteit van LEO praktijken.

WERKGROEP CORONA

Begin 2021 heeft de werkgroep Corona veel betekend in de communicatie met de ziekenhuizen en naar praktijken toe over het beleid te voeren rondom corona en zwangerschap/bevallingen. Tevens voorzag de werkgroep de praktijken van corona pakketten, zodat veilige zorg geboden kon worden. In de loop van 2021 kon de LEO werkgroep Corona steeds meer haar werk neerleggen, doordat de pandemie onder controle kwam en de werkgroep corona van de KNOV voorzag in informatie voor de praktijken.

WERKGROEP CAPACITEIT

Capaciteit binnen de regio is sinds enkele jaren een aandachtsgebied waarbij LEO samenwerkt met de beide VSV's en binnen het Netwerk Acute Zorg regio West (NAZW) van het ROAZ. Diverse oorzaken zijn aan te wijzen die zich niet zomaar oplossen, zoals een tekort aan gespecialiseerd verpleegkundigen en afgestudeerde kraamverzorgenden, gesloten verlosafdelingen in ziekenhuizen van aangrenzende regio's en in toenemende mate ook een groeiend aantal barenden. In 2020 kreeg de capaciteitsproblematiek er een veroorzaker bij: Covid-19. Het ROAZ-netwerk is in 2021 zeer frequent digitaal bij elkaar gekomen. Nicole Starink en Linda Rentes hebben deelgenomen aan deze bijeenkomsten. In deze bijeenkomsten is er continu aandacht voor de capaciteitsproblemen in de ROAZ-regio. Het door LEO ontwikkelde Excel bestand om inzicht te krijgen in het actuele aanbod aan baringen is door een aantal ziekenhuizen overgenomen.

Daarnaast is in 2021 de keuze gemaakt een dashboard te ontwikkelen waarbij de ziekenhuizen meer inzicht krijgen in de beschikbare bedden. COVID en de druk op de beschikbare bedden overheerste de agenda in 2021.

LEO Werkgroepen

WERKGROEP ZORGVERZEKERAARS:

Met de preferente zorgverzekeraar in de regio, Zorg en Zekerheid is in 2021 frequent overleg geweest met de inkoper 1e lijns verloskundige zorg. De onderwerpen die besproken worden gaan over kwaliteit en capaciteit. Er is een twee jarige contract voor 2021-2022. De situatie rond Corona capaciteit in de regio en de ZonMW aanvraag JZOJP zijn onderwerpen van gesprek geweest. De komst van de 1e trimester SEO bij 13 weken in september is in 2021 besproken. Afspraken zijn gemaakt over saturatiemeting bij neonaten in de 1e lijn. De werkgroepleden nemen deel aan het PLAZA overleg van de KNOV, daar wordt de contracten besproken van de verschillende zorgverzekeraars. De informatie wordt teruggekoppeld naar de LEO leden.

TASKFORCE ROOKVRIJE START

Taskforce rookvrije start Leiden heeft een kernteam en een volledige vertegenwoordiging. In het kernteam zitten Noor Rijkers (gepensioneerd) kinderlong arts, Jeanette Meenam, Gijs van Unnik, KRZ, Robin Combrink, poli ass Anouk Haer, gepensioneerd JGZ arts, Annet scholvinck, als secretarieel ondersteuner en Carina Heemskerk 1e lijn Vlk, als voorzitter. We komen 2 x per jaar bijeen met de gehele taskforce en komen daarnaast nog 4x online bijeen.

In 2021 heeft de regiotaskforce een werkbezoek gehad namens de landelijke taskforce. Alle vertegenwoordigers van taskforce Leiden met hun achterban namen deel om een rookvrije start voor de nieuwe generatie kinderen te steunen. Daniëlle Douma was samen met Carina Heemskerk aanwezig (online)

Een erg interessante bijeenkomst waarbij we van elkaar konden leren, waar elke discipline tegen aanloopt en hoe ze adviseren en verwijzen. Er zijn adviezen voortgekomen uit het werkbezoek, waaronder gezamenlijke scholing en verbeteren van de overdrachten naar KRZ en IGZ.

De scholing is inmiddels geweest (online) en was erg interessant en leerzaam.

Aan de overdrachten naar KRZ en IGZ wordt nog gewerkt. Idealiter werken we toe naar een standaard overdracht van elke kraamvrouw aan JGZ waarin het stoppen met roken traject beschreven wordt, zodat ze dit kunnen oppakken.

WERKGROEP KNOV

In 2021 is er kennis gemaakt met Rosanne van der Sterre, zijn was aanwezig op de ALV in juli. Rosanne is de SPM-er van de KNOV die onze regio onder haar hoede heeft. Belangrijke informatie van de KNOV wordt door de werkgroep naar LEO vertaald.

GEZONDE KANSRIJKE START LEIDEN

In 2020 is de lokale coalitie “Gezonde Kansrijke Start Leiden” van start gegaan. Vanuit de lokale coalitie gaat LEO samenwerken aan het vergroten van de kansen voor kinderen om gezond op te groeien. Als de omstandigheden tijdens deze ‘eerste duizend dagen’ goed zijn, dan heeft het kind een stevige fysieke, mentale en sociale basis voor de rest van zijn of haar leven. In de praktijk wordt al op verschillende niveaus samengewerkt om dergelijke problematiek te voorkomen. Door de samenwerking van de organisaties in de geboorteketen en mét organisaties in het sociaal / medisch domein, kunnen we de zorg en ondersteuning in de eerste 1000 dagen (nog verder) verbeteren

Met het Project Gezonde Kansrijke Start in Leiden willen we ieder kind een zo’n best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst geven. In 2021 zijn er 4 praktijken die geparticipeerd hebben in een pilot van de KNOV-Kansrijke Start over leefstijl en preventie. In 2021 is er samen met TNO een subsidie aanvraag geschreven om de Gemeenschappelijke inschatting Zorgbehoefte (GIZ) geschikt te maken voor de verloskunde. Dit betreft een 3 jarig project waar LEO aan mee gaat doen als de subsidie is toegekend.

